

ROVANIEMI

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma

2022-2025

KÄSITTELY

Hyvinvointiryhmä 17.9.2021

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto 30.9. 2021 §22

Kaupunginhallitus 11.10. 2021 § 386

KÄSITTELY OSANA TALOUSARVIOTA

Kaupunginhallitus 3.11.2021 §431

Kaupunginvaltuusto 15.11. 2021 §136

PÄIVITYS

Hyvinvointiryhmä 9.8.2022

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto 25.8.2022 §24

KÄSITTELY OSANA TALOUSARVIOTA

Kaupunginhallitus 28.11.2022 §429

Kaupunginvaltuusto 12.12.2022 §153

PÄIVITYS

Hyvinvointilautakunta 26.9.2023 § 96

PÄIVITYS

Kaupunginhallitus 4.11.2024 § 298

Kaupunginvaltuusto 11.11.2024

Sisällys:

Johdanto	3
1. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman laadinta	3
2. Hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen painopisteet suuntaavat yhteistä tekemistä	4
3. Teemavuosilla kohdennettua vaikuttavuutta hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden edistämistyöhön	5
4. HYTE-kerroin toimii tämän suunnitelman strategisena mittaristona	5
5. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toteutus ja seuranta	6
6. Suunnitelman toimenpideoasio	7-14
Takaamme lasten ja nuorten turvallisen kasvun	
Tuemme yhteisöllisyyden vahvistamista	
Kavennamme hyvinvointieroja ja edistämme terveellisiä elintapoja	

SUUNNITELMAN REVISIOINTI/PÄIVITYS

Ohjelmaosio: Suunnitelma vastaa uuden 2022 hyväksytyyn Rovaniemen kaupunkistrategian strategian päätavoitteen ”Asukkaat voivat hyvin ja osallistuvat kaupungin kehittämiseen”- alatavoitteita. Hyvinvointia tukevien ohjelmien listauksen päivitys tehty vuonna 2024. 3. kappale hyvinvoinnin teemavuosi on päivitetty vuosina 2023 ja 2024 vastaamaan hyvinvointilautakunnan päätöstä koko kaupungin hyvinvoinnin teemaa vuosille 2024-2025.

Toimenpideoosio: 2023 toimenpideoosio laadittu ja liitetty osaksi suunnitelmaa, osio päivitetty 2024. Toimenpideoosio koostettu kaupunkistrategian hyvinvointitavoitteita toteuttavista toimenpiteistä (TA2025) sekä hyvinvointia tukevista ohjelmista.

Rovaniemen kaupungin hyvinvointi ja turvallisuussuunnitelma

Rovaniemen kaupungin hallintosäännön (§ 28) mukaan kaupunginhallitus vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön strategisesta ohjauksesta kaupunkistrategian mukaisesti. Se vastaa hyvinvointikertomuksen valmistelusta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategisten linjausten yhteensovittamisesta ja seurannasta koko kaupunkikonsernin osalta ja niiden raportoinnista kaupunginvaltuustolle.

Tämä kappale sisältää Rovaniemen kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman vuosille 2022-2025. Suunnitelma on hyväksytty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaostossa 30.9.2021 § 22 ja kaupunginhallituksessa 11.10.2021 § 386.

ROVANIEMEN KAUPUNGIN HYVINVOINTI- JA TURVALLISUUSSUUNNITELMA 2022-2025

Kuntalain mukaan kunnan keskeisimpinä tehtävinä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Velvoite kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen tulee säilymään kunnilla sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhteydessä. Elinvoiman, osaamisen, sivistyksen ja kulttuurin edistäminen, elinympäristön kehittäminen sekä paikallisen osallisuuden ja demokratian edistäminen vaikuttavat kaikki myös kaupungin asukkaiden ja yhteisöjen hyvinvointiin.

Hyvinvoinnin edistäminen on tietoista vaikuttamista hyvinvointiin ja sen taustatekijöihin, kuten elinoloihin ja elinympäristöön, elintapoihin ja elämänhallintaan sekä palvelujen toimivuuteen ja saatavuuteen. Se on myös suunnitelmallista voimavarojen kohdentamista ja hyvinvointierojen kaventamista.

Vastuu hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisestä on meidän kaikkien yhteinen asia. Kaupungin kaikkien toimialojen käytännön työllä on vaikutusta kuntalaisten kokemaan hyvinvointiin ja turvallisuuteen. Lisäksi 3. sektori, yritykset, muut kunnan toimijat ja yksittäiset kuntalaiset vahvistavat omalla panoksellaan merkittävästi kuntalaisten hyvinvoinnin eteen tehtävää työtä.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman laadinta

Rovaniemen kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman laadinnan lähtökohtana ja työskentelyn pohjana on Rovaniemen kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus 2017-2020 (Rovaniemen kaupunginvaltuusto 10.5.2021 §33). Suunnitelmatyön tavoitteet:

1. Löytää yhteinen näkemys keskeisistä hyvinvointia ja arjen turvallisuutta koskevista ilmiöistä;

Mihin tulee erityisesti panostaa suunnitelmakaudella?

2. Määritellä yhdessä tavoitteet;

Mitä haluamme saada aikaiseksi ja miten se onnistuu parhaiten?

Kuvaus Hyvinvointisuunnitelman laadinnasta vuonna 2021:

- 1 työpaja, kesäkuu 2021: Rovaniemen kaupungin kaikki toimielimet, kaupungin johtoryhmä ja hyvinvointiryhmä.
- 2 työpaja, syyskuu 2021: Hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen jaosto, kaupungin hyvinvointiryhmä ja muita asiantuntijoita organisaatiosta, poliisin edustaja ja järjestöjen edustajia (Neuvokkaan järjestöjen elämänkaariverkostot, Rovaniemen kaupungin sopimukselliset järjestöt).
- Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaluonnoksen kommentointi ja käsittely hyvinvointiryhmässä.

Molempiin työpajoihin osallistui n.30-40 henkilöä. Työpajoista kerätyn materiaalin pohjalta koostettu luonnos hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaksi käsiteltiin hyvinvointiryhmässä. Tämän jälkeen suunnitelman hyväksyi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto (30.9. 2021 §22), joka vei sen edelleen hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle.

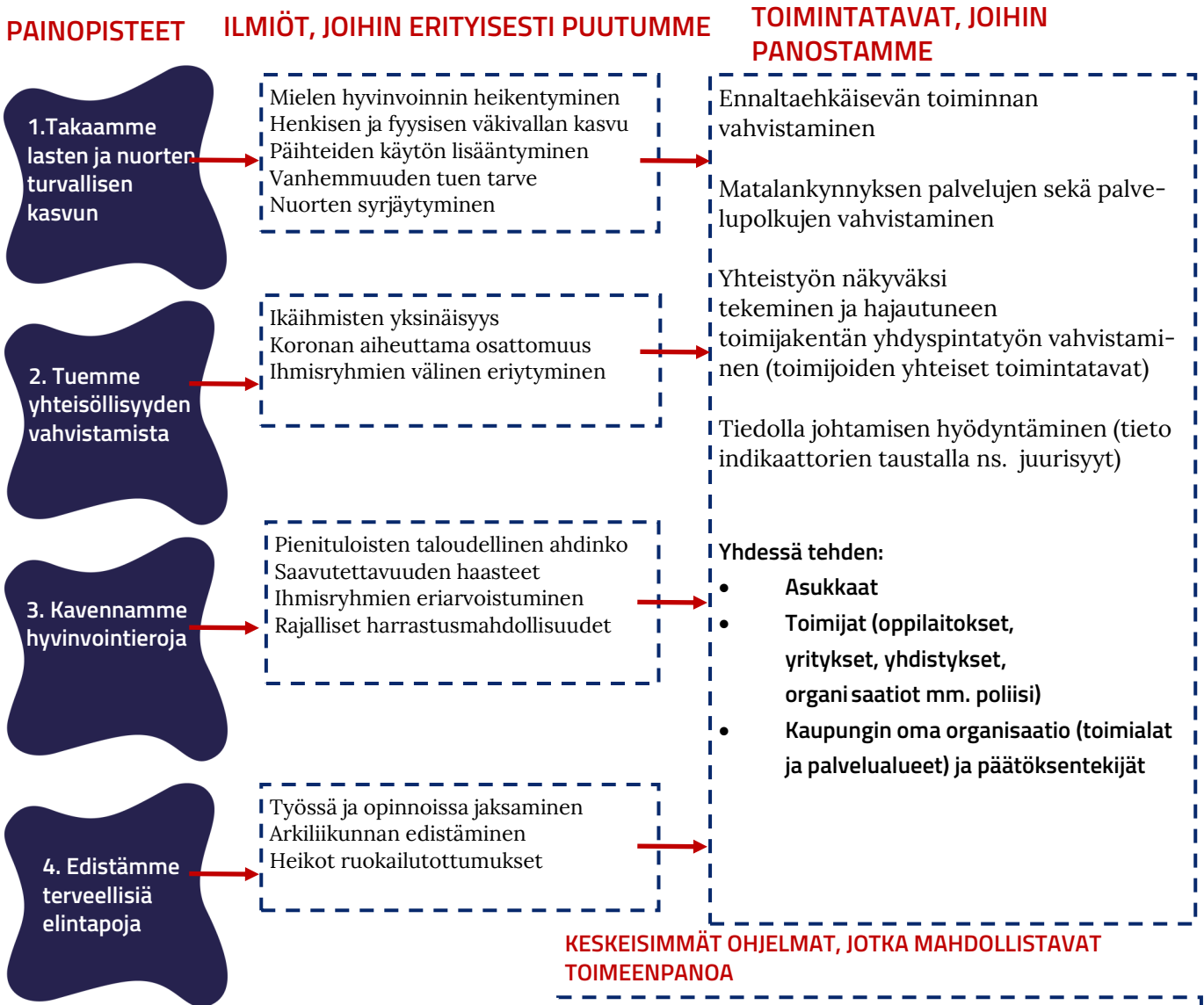
Miten etenemme?

- Hyvinvointityön painopisteet, niihin sisältyvät ilmiöt ja linjaukset sekä miten niihin päästään on kirjattuna tähän hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaan.
- Rovaniemen kaupunkistrategian ja hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tavoitteet ovat yhtenevät. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaan nostettujen painopisteiden ja toimintatapojen edistäminen integroidaan osaksi kaupunkistrategian täytäntöönpanoa vuodesta 2023 alkaen. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen, osavuosisatouksen ja talousarvion yhteydessä.
- Kaupungin muut toimijat haastetaan myös mukaan toteuttamaan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaa.
- Asukkaiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden kehitystä seurataan vuosittain hyvinvointiraporteissa hyvinvoinnin indikaattoreilla ja havaittujen muutosten raportointina organisaatiosta sekä keskeisistä sidosryhmistä.

2. Hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen painopisteet suuntaavat yhteistä tekemistä

Hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden edistämiseksi on asetettu neljä painopistettä. Painopisteet sisältävät laadinta- ja toimintatavat niistä keinoista, joilla hyvinvointia- ja turvallisuutta tulee edistää. Painopisteet, ilmiöt ja toimintatavat ovat seuraavat:

ja toimintatavat niistä keinoista, joilla hyvinvointia- ja turvallisuutta tulee edistää. Painopisteet, ilmiöt ja toimintatavat ovat seuraavat:

KESKEISIMMÄT OHJELMAT, JOTKA MAHDOLLISTAVAT TOIMEENPANOJA

Emme unohda myöskään positiivisia, ylläpidettäviä ilmiöitä:

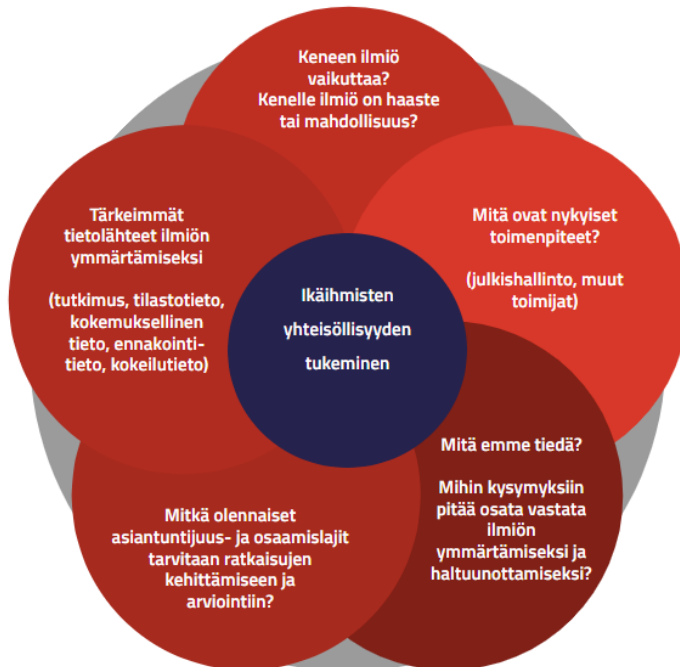
- Positiivinen väestönkasvu ja -ennuste
- Ikäihmisten toimintakyky on parantunut
- Valtaosa rovaniemeläisistä on tyytyväisiä elämäänsä ja tuntee elämänlaatunsa hyväksi
- Hyvä työllisyyskehitys
- Vaikka väestö ikääntyy, on väestörakenne koko maan keskitasoa nuorempaa
- Yläkoululaisista yhä useampi liikkuu vähintään tunnin päivässä
- Yli 90% nuorista harrastaa jotakin
- Työikäiset harrastavat vapaa-ajan liikuntaa enemmän kuin aikaisemmin

- Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2021-2025
- Varhaiskasvatussuunnitelma
- Perusopetuksen opetussuunnitelma
- Esiopetussuunnitelma
- Hyvää elämää ikääntyneenä 2025 -suunnitelma
- Rovaniemen kaupungin kulttuuriohjelma 2021-2025
- Kotouttamisohjelma 2023-2025
- ROVANIEMI LIIKKUU - Rovaniemen kaupungin liikuntaohjelma
- Viestintä-, markkinointi- ja osallisuusohjelma 2023-2025
- Kasvuohjelma 2024-2025
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, valmistelussa 2024
- Ehkäisevän päihdetyön Rovaniemi 2024-2025
- Rovaniemen kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelma 2030

3. Teemavuosilla kohdennettua vaikuttavuutta hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden edistämistyöhön

Neljän painopisteen sisältämistä ilmiöistä valitaan vuosittain yksi hyvinvoinnin teemaksi. Teemavuosi voi toteutua erillisellä päätöksellä myös kaksivuotisena, kuten kuluvalle ohjelmakaudella vuosina 2022–2023 ja 2024–2025. Valittuun ilmiöön vaikutetaan koordinoitusti laaja-alaisella yhteistyöllä hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen työssä.

Vuosien 2024–2025 hyvinvoinnin edistämisen teema: ikäihmisten yhteisöllisyyden tukeminen

Aikaisempien vuosien teemat:
2022–2023: lasten ja nuorten mielen hyvinvointi (kahtena peräkkäisenä vuotena)

4. HYTE-kerroin toimii tämän suunnitelman strategisena mittaristona

Kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. HYTE-kerroin on kannustin, jolla palkitaan kuntia vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä. Se lasketaan viidentoista (15) prosessi-indikaattorin ja kuuden (6) tulosindikaattorin perusteella ja indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määrääjoin.

1. Prosessi-indikaattorit kuvaavat toimintaa ja mittaavat nykytilannetta vastaten kysymykseen “minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on?”.

Kuntajohto (5 indikaattoria)

- Kuntalaisten elintapojen raportointi
- Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit
- Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus
- Asiakasraadit tai foorumit

Liikunta (5 indikaattoria)

- Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi
- Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous
- Kohdennetut liikumisryhmät lapsille ja nuorille
- Vaikutusten ennakoarviointi (EVA)
- Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä

Peruskoulut (4 indikaattoria)

- Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus
- Oppilaiden poissaolot
- Liikuntavälitunnit
- Kouluruokailu-suositus

Kulttuuri (1 indikaattori)

- Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnyksiä.

2. Tulosindikaattorit mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä ja kunta pystyy omalla toiminnallaan vaikuttamaan niiden kehitykseen.

- Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista
- Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä
- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön.

5. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toteutus ja seuranta

Hyvinvointityötä tehdään toimialoilla yhdessä kaupunkilaisien ja kumppaneiden kanssa. Tiivis yhteistyö kaikkien kaupungin toimialojen, järjestöjen ja jatkossa erityisesti Lapin hyvinvointialueen kanssa on keskeistä hyvinvointityön onnistumisessa. Poikkihallinnollista hyvinvointityötä koordinoi Rovaniemen kaupungin hyvinvointiryhmä, jossa on edustajia kaikilta kaupungin toimialoilta, sekä mukaan pyydetään tarvittaessa myös muita toimijoita kuten poliisin tai järjestöjen edustajia (kaupunginjohtajan viranhaltijapäätös 15.12.2023 § 40).

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma laaditaan laajaa hyvinvointi- ja turvallisuuskertomusta sekä vuosittaisia raportteja hyödyntäen laajalla eri toimielinten, vaikuttamistoimielinten ja hyvinvointiryhmän yhteistyöllä.

Laaja hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus ja vuosittainen hyvinvoinnin raportointi

- Osana hyvinvointityötä Rovaniemen kaupungin hyvinvointiryhmä laatii kuntalain edellyttämän laajan hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksen kerran valtuustokaudessa sekä hyvinvointiraportin kerran vuodessa.
- Laaja hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus kokoaa mitattua ja tutkittua tietoa asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä. Se on keskeinen osa kaupungin strategiaa ja toiminnan ja

talouden suunnittelua ja seuranta.

- Hyvinvointiraportissa tarkastellaan vuosittain asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilan kehitystä lyhyemmällä aikavälillä. Vuosittaiset raportit toimivat laajan hyvinvointikertomuksen tausta-aineistona.

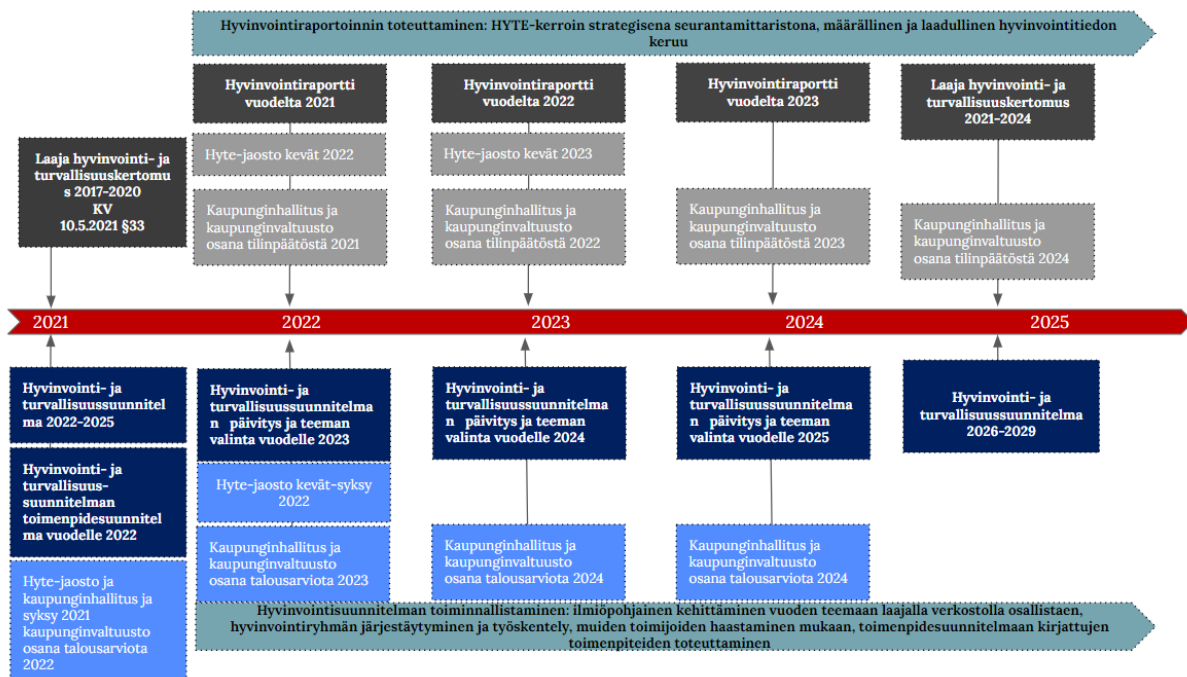
Hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen suunnittelu

- Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksesta esiin nousevat erityiset haasteet ja onnistumiset toimivat pohjana valtuustokausittain laadittavalle hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmalle.
- Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma luo pohjan koko kaupungin hyvinvoinnin edistämistyölle. Hyvinvoinnin edistäminen on tietoon perustuvaa strategista toiminnan ja palvelujen suunnittelua. Hyvinvointitiedolla tuetaan kaupungin päätöksentekoa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua.
- Hyvinvoinnin edistäminen on samanaikaisesti konkreettista työtä, jolla mahdollistetaan asukkaiden toimiva asuin- ja elinympäristö sekä mielekäs elämä. Hyvinvointityön tueksi tarvitsemme tietoa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin tilasta ja niiden muutoksista, väestöryhmittäisistä eroista sekä kaupungin palvelujärjestelmän kyvystä vastata hyvinvoinnin tarpeisiin.

Hyvinvoinnin edistämisen organisointi Rovaniemen kaupungissa

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman ja raportoinnin aikataulu valtuustokaudella

6. HYVINVOINTI- JA TURVALLISUSSUUNNITELMAN TOIMENPIDEOSIO

Rovaniemen hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma on Rovaniemen kaupunkistrategiaa tukeva ja toimeenpaneva ohjelma. Se tukee erityisesti strategian päätavoitteen ”Asukkaat voivat hyvin ja osallistuvat kaupungin kehittämiseen” kokonaisuuden seurantaan, arviointia ja kehittämistä.

Tätä toimenpideosiota on mahdollista tarkastella ja tarvittaessa päivittää vuosittain. Yleisenä läpileikkaavana tavoitteena ja toimenpiteenä on yhdenmukaistaa ja kehittää ohjelmatyötä sekä tiedolla johtamista. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma, suunnitelmaa toteuttavat toimenpiteet, ohjelmat sekä raportointi ovat osa kehittämiskokonaisuutta.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpideosio sisältää:

- **Hyvinvointia edistäviä erillisohjelmia ja niihin sisältyviä käytännön toimenpiteitä.** Ohjelmiin on kuvattu ja kirjattu konkreettiset teot, joilla edistetään päämäärien toteuttamista kunkin kohderyhmän tai aihealueen kokonaisuudessa. Ohjelmat voivat edistää ja läpileikata useaa hyvinvointitavoitetta. Tähän toi-

menpideosioon ohjelmat on sijoitettu ensisijaisuuden mukaisesti.

- **Strategiset hyvinvoinnin edistämisen painopisteet, jotka ovat osa vuosittaista talousarvion laadintaa.**

Painopisteet ovat valittuja toimenpiteitä ja toimintaperiaatteita ja ne on hyväksytty toimielimissä osana talousarviokäsittelyä.

Linkki Rovaniemen kaupunkistrategiaan: <https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=ddf4079d-0b62-4226-ac4f-41421509f8e3>

Rovaniemen Kaupunkistrategia 2030

Strategiaan on kirjattu pidemmän aikavälin strateginen suunnitelma siitä, mitä ja miten lasten ja nuorten turvallista kasvua sekä koulutusta kaupungissamme edistetään (s.12, tulokortti s.10).

Talousarvioon kirjattuina strategisina painopisteinä tulemme edistämään tavoitetta toimenpitein, joilla:

- Tuetaan nuorten siirtymistä ja kiinnittymistä toiselta asteelta työelämään
- Vahvistetaan yhteistyötä hyvinvointialueen palveluiden kanssa
- Edistetään lasten ja nuorten mahdollisuuksia harastuksiin ja uusiin kokemuksiin.

Keskeisimpiä lasten ja nuorten turvallisen kasvun ja koulutuksen edistämistä toteuttavia ohjelmia:

Lasten Rovaniemi –lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuoteen 2025

Suunnitelmassa linjataan keskeisiä moniammatillisia ja -alaisia valintoja vuosille 2021-2025 ja esitetään toimenpiteitä lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi Rovaniemellä.

Suunnitelma sisältää kuusi tavoitetta ja näille yhteensä 34 toimenpidettä, joiden toteutumista seurataan ja arvioidaan järjestelmällisesti osana kaupungin vuosittaista hyvinvointi- ja turvallisuuskertomusta.

Lasten Rovaniemi- toimenpideohjelman toteutumista seurataan Lapsi- ja nuorisopoliittisessa ohjausryhmässä toimintavuoden aikana työryhmätyöskentelyn muodossa.

Linkki ohjelmaan: <https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=94d28436-5b1c-4b6f-b19e-123d31f182eb>

Varhaiskasvatussuunnitelma

Suunnitelma määrittelee, ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä.

Suunnitelma sisältää varhaiskasvatuksen perusteet, lapsen varhaiskasvatussuunnitelman, tehtävät ja yleiset tavoitteet, toimintakulttuurin, pedagogisen toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen, lapsen tuen, vaihtoehtoiseen pedagogiikkaan tai erityiseen katsomukseen perustuvan varhaiskasvatuksen, toiminnan arvioinnin ja kehittämisen.

Linkki suunnitelmaan <https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=bedc83ba-e827-4ee5-870c-caf8357515fa>

Esiopetussuunnitelma

Suunnitelmassa linjataan esiopetuksen kasvatus- ja opetuksen, kasvun ja oppimisen tuen, oppilashuollon, huoltajien ja esiopetuksen yhteistyön sekä esiopetuksen muun toiminnan järjestämisestä ja toteuttamisesta.

Suunnitelma määrittelee, tukee ja ohjaa esiopetuksen järjestämistä kaikissa esiopetusta antavissa yksiköissä. Lisäksi jokainen esiopetusyksikkö tekee toimintavuotta varten vuosisuunnitelman, johon kirjataan yksikkökohtaiset tarkennukset.

Linkki suunnitelmaan <https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=4ed64f05-efdf-4655-b0c7-d6caba8f460f>

Perusopetussuunnitelma ja koulutuspalveluiden toimintasuunnitelma 2020-2025

Perusopetussuunnitelma on laaja kokonaisuus perusopetuksesta, joka sisältää mm. periaatteet, järjestämisen, yhteistyön, toimintamalleista, tukevasta toiminnasta sekä keskeisistä linjauksista.

Koulutuspalveluiden toimintasuunnitelma sisältää periaatteet siitä, mitä toimintoja painotetaan ja mihin kehittämistyössä panostetaan koulutuspalveluissa tulevina vuosina. toimintasuunnitelman tarkoitus on tukea oppimista, taata hyvinvointia mm. osaamisen kautta sekä kehittää johtamista. Suunnitelma sisältää kaikilla kouluilla käytössä olevan yhtenevän tiekartan, toimintasuunnitelman ja käytännön toimenpiteet.

Linkki perusopetussuunnitelmaan <https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=562870ad-48f7-4d5c-8f84-fca981e393ed>

Linkki toimintasuunnitelmaan <https://www.ulapland.fi/loader.aspx?id=91a30406-d3cd-4c38-a0f8-fb51bb8343ea>

Talousarvion kaupunkistrategian hyvinvointitavoitetta toteuttavat toimenpidenostot:	Tavoitemittari(t)
<p>SIVISTYSLAUTAKUNTA</p> <ul style="list-style-type: none"> Tehdään toimiva yhteistyörakenne hyvinvointialueen kanssa. Koulutetaan "Vahvuutta vanhemmuuteen—lapsi mielessä" -ohjaajia. 	<p>Tapaamisten määrä Laphan opiskeluhuollon kanssa, lähtötaso 4 ja tavoite 10</p> <p>Tapaamisten määrä Laphan perhesosiaalityön kanssa, lähtötaso 0 ja tavoite 4</p> <p>Lähtötaso 0, tavoitetaso 20.</p>
<p>HYVINVOINTILAUTAKUNTA</p> <ul style="list-style-type: none"> Löydetään tuen tarpeessa ja yhteiskunnan ulkopuolella olevat nuoret Lisätään tukiryhmiä haavoittuvassa asemassa oleville nuorille Puututaan nuorten rikos- ja riitakäyttäytymiseen Tavoitetaan lasten ja nuorten tapahtumiin enemmän osallistujia yhteistyön ja verkostojen kautta. 	<p>Opintojen ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevien (NEET) nuorten asiakasmäärä etsivässä nuorisotyössä, Lähtötaso 70 ja tavoite 140</p> <p>Kohdennetun nuorisotyön pien- ja vertaisryhmät (ryhmää/viikko), lähtötaso 4 ja tavoite 6</p> <p>Ankkuri-tiimin käsittelemien puuttumisten määrä, lähtötaso 15 ja tavoite 25</p> <p>Sovittelu-tiimin käsittelemien sovittelujen määrä, lähtötaso 20 ja tavoite 30</p> <p>Lasten ja nuorten lukemisen edistämisen tapahtumien osallistujamäärä, lähtötaso 5740 ja tavoite 5840</p> <p>Lastenkulttuuritapahtumien osallistujamäärä, lähtötaso 5504 ja tavoite 5600</p> <p>Nuorisotapahtumien osallistujamäärä, lähtötaso 3000 ja tavoite 3200</p>

Rovaniemen Kaupunkistrategia 2030

Strategiaan on kirjattu pidemmän aikavälin strateginen suunnitelma siitä, mitä ja miten tuemme yhteisöllisyyttä, kuuntelemme yhteisöjä, kuntalaisia, sekä lisäämme vuorovaikutusta toimijoiden välillä (s.12, tulokortti s.9).

Talousarvion strategisena painopisteenä tulemme edistämään tavoitetta toimenpitein, joilla:

- Ikäihmisten yhteisöllisyyttä vahvistetaan
- Kuntalaisten ja yhteisöjen osallisuutta ja vuorovaikutusmahdollisuuksia kaupungin toimintaan ja yhdessä tekemiseen parannetaan.

Keskeisimpiä yhteisöllisyyttä edistäviä ohjelmia:

Rovaniemen kulttuuriohjelma 2021-2025

Kulttuuriohjelma antaa yhteisen suunnan sille, miten Rovaniemi esittäytyy kulttuurikaupunkina ja miten kulttuuria tuotetaan tulevaisuudessa.

Tavoitteena on luoda entistä paremmat mahdollisuudet kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen muun muassa tuomalla yhteen kulttuuritoimijoita ja nostamalla esiin kulttuurin luomia vetovoimatekijöitä.

Kaupunkilaisten ja ammattilaisten avulla syntyivät kulttuuriohjelman visio ja sen toteutumista ohjaavat teemat (5) sekä kulttuurilupaukset, joita on yhteensä kahdeksan.

Linkki ohjelmaan: <https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=3ed7161b-4719-427e-a4dd-0e6dd2dc9fa4>

Hyvää elämää ikääntyneenä -ikäihmisten hyvinvointiohjelma

Suunnitelman tarkoituksena on turvata ikääntyneen väestön hyvinvointi. Suunnitelma otetaan huomioon valmisteltaessa ikääntyneen väestön aseman ja iäkkäiden henkilöiden tarvitsemiin palveluihin vaikuttavaa kunnan päätöksentekoa ja kuntalaissa tarkoitettua talousarviota ja -suunnitelmaa.

Suunnitelma sisältää kuvauksen ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilasta, asuin- ja elinympäristöstä, yhteistyönjärjestämisestä, ikäihmisten palvelujen nykytilasta ja palvelurakenteesta, sekä tavoitteet (5kpl) ja nille toimenpiteet (48kpl) ikäihmisten hyvinvointipalvelujen kehittämiseksi, sekä suunnitelman toteuttamisen ja seurannan.

Rovaniemen kaupungin avustusperiaatteet

Kaupungin avustuksilla tuetaan 3. sektorin ja vapaan kentän yhteisöllisyyttä edistävää työtä. Avustusperiaatteet sisältävät ohjeet avustusten soveltamisesta, yleisistä avustusperiaatteista, avustusehdoista, sekä avustusprosessista. Avustusperiaatteissa on myös kuvaus erilaisista avustuskohteista ja -tavoista.

Avustuksilla edistetään yhteisöllistä toimintaa kaupungissamme kulttuurin, liikunnan, nuorisotyön, urheiluseurojen, kylä- ja asukastoiminnan, sekä muiden kaupungin omaa toimintaa tukevien toiminta-avustusten ja kumppanuussopimusten avulla.

Linkki avustusperiaatteisiin: <https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=b19f83b1-e112-4f4a-9d52-cc80485cfbb8>

Viestintä-, markkinointi- ja osallisuusohjelma 2023-2025

Suunnitelmassa kuvataan, miten kaupunki kehittää viestintää, markkinointia sekä osallisuutta.

Keskeisiä tavoitteita ovat viestinnän osalta esimerkiksi viestinnän saavutettavuuden, oikea-aikaisuuden ja vuorovaikutteisuuden parantaminen. Osallisuuden osalta keskeisiä tavoitteita ovat vaikuttavuuden lisääminen, monipuolisten osallistumismahdollisuuksien takaaminen ja niistä viestiminen. Tavoitteena on myös asukkaiden omaehtoisen osallistumisen tukeminen.

Linkki suunnitelmaan: <https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=31c34ebd-4242-46ce-b2b4-23b7e4e1828f>

Rovaniemen kaupunkistrategian hyvinvointitavoitetta toteuttavat toimenpidenostot:	Tavoitemittari(t)
<p>HYVINVOINTILAUTAKUNTA</p> <ul style="list-style-type: none"> Pidetään ikääntyneille suunnatun ryhmätoiminnan ja tapahtumien taso ennallaan 	<p>Kulttuuritapahtumien osallistujamäärä, lähtötaso 3259 ja tavoite 3300</p> <p>Ikäihmisten liikuntaryhmien osallistujamäärä, lähtötaso 25 705 ja tavoite 26 000</p>
<p>TEKNINEN LAUTAKUNTA</p> <ul style="list-style-type: none"> Osallistetaan yleiskaavan 2050 suunnitteluun. 	<p>Tapahtumien määrä kaava-valmisteluun liittyen, lähtötaso 0 ja tavoitetaso 10</p>
<p>KAUPUNGINHALLITUS</p> <ul style="list-style-type: none"> Vahvistetaan Osviitan roolia kuntalaisten kontaktipisteenä osallisuuden ja vaikuttamisen edistämiseksi. Kehitämme viestinnän ja osallisuuden vaikuttavuutta, tavoitettavuutta ja saavutettavuutta. 	<p>Lisätään Osviitan näkyvyyttä ja tehostetaan viestintää, lähtötaso 0 ja tavoite 4</p> <p>Asukasviestinnän verkostot koottu ja aktiivisessa käytössä, lähtötaso 0 ja tavoite 1</p> <p>Osallistumisen koettu vaikutus (viestintäkysely), lähtötaso 33,6 ja tavoite 40</p> <p>Verkkosivujen saavutettavuuden seurannan ja kehittämisen prosessi toiminnassa, lähtötaso 0 ja tavoite 1</p>

KAVENNAMME HYVINVOINTIEROJA EDISTÄMME TERVEELLISIÄ ELINTAPOJA

Rovaniemen Kaupunkistrategia 2030

Strategiaan on kirjattu pidemmän aikavälin strategiset suunnitelmat siitä, mitä ja miten kavennamme hyvinvointi- ja terveyseroja, sekä edistämme terveellisiä elintapoja (s. 12, tuloskortti s. 7-8).

Talousarvioon kirjattuina strategisina painopisteinä tulemme edistämään tavoitetta toimenpitein, joilla:

- Luodaan yhdenvertaisempia mahdollisuuksia liikuntaan ja kulttuuriin
- Vahvistetaan kokonaisvaltaista elintapaohjausta
- Edistetään kotoutumista
- Aktivoidaan asukkaita liikkumaan
- Lisätään ymmärrystä terveellisen ruokailun merkityksestä
- Ehkäistään nikotiinituotteiden käytön haittoja
- Kehitetään yhteistyörakenteita Lapin hyvinvointialueen kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä.

Keskeisimpiä ohjelmia, jotka kaventavat hyvinvointieroja ja edistävät terveellisiä elintapoja:

Kotouttamisohjelma 2023-2025

Kotouttamisohjelmassa kuvataan maahanmuuttajien kotouttamistyön tavoitteet, työnjako, välineet, toimintamallit ja resurssit Rovaniemen kaupungissa. Ohjelman tarkoituksena on edistää ulkomailta Rovaniemelle muuttaneiden uusien kuntalaisten kotoutumista ja monialaista yhteistyötä.

Ohjelma on hyväksytty Rovaniemen kaupunginvaltuustossa vuonna 2023.

Linkki ohjelmaan: <https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=719629fc-4e53-4166-9574-1da04e53ebbb>

Ehkäisevän päihdetyön Rovaniemi 2024-2025

Ehkäisevä päihdetyö pyrkii ehkäisemään ja vähentämään alkoholin, tupakka- ja nikotiinituotteiden, huumausaineiden sekä päihtymiseen käytettävien lääkkeiden käyttöä ja rahapelaamista. Samalla vähennetään niistä aiheutuvia terveydellisiä, sosiaalisia ja taloudellisia haittoja, joita koituu niin yksilölle, yhteisölle kuin yhteiskunnallekin.

Työtä tehdään vahvistamalla suojaavia tekijöitä ja poistamalla ja vähentämällä riskitekijöiden vaikutusta. Tavoitteena on myös lisätä tietoa ja vaikuttaa suotuisasti asenteisiin sekä riippuvuusongelmaisten ihmisten perusoikeuksien toteutumiseen.

Ehkäisevää päihdetyötä ohjaa ehkäisevän päihdetyön suunnitelma. Suunnitelman myötä kunnassa tehtävä ehkäisevä päihdetyö ja menetelmien osaaminen lisääntyy ja vahvistuu kattamalla kaikki ikä- ja kohderyhmät. Ehkäisevää työtä tekevien tahojen tehtävät tulee myös sovittaa yhteen ja kaupungin toimialojen lisäksi tärkeimpiä sidosryhmiä ovat poliisi, alkoholi- ja tupakkalakien noudattamisen valvonta,

elinkeinoelämä ja järjestöt sekä Lapin hyvinvointialue.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on hyväksytty hyvinvointilautakunnassa keväällä 2024.

Linkki suunnitelmaan: <https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=ace2f3ee-7dde-4b03-aec3-d1bd6574ddda>

Kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma

Kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelman tavoitteena on edistää kaupunkilaisten liikkumista kävelen ja pyöräillen. Omin voimin arjessa liikkuminen tuo mukanaan merkittäviä terveyshyötyjä ja on sekä päästötöntä että melutonta. Kävely ja pyöräily ovat edullisia kulkumuotoja sekä liikkujalle itselleen että yhteiskunnalle. Kaupungin eri toimintojen saavutettavuus jalan ja pyörällä edistää liikkumisen tasa-arvoa.

Kestävän liikkumisen kokonaisvaltainen edistäminen vaatii kaupungilta palveluiden saavutettavuuden kehittämistä siten, että ne ovat yhä enemmän saavutettavissa kävelen, pyörällä tai joukkoliikenteellä. Tähän voidaan vaikuttaa palveluverkon, maankäytön ja väylästön kestäviä liikumismuotoja suosivalla suunnittelulla ja toteutuksella. Liikenneympäristön laatua voidaan parantaa ja turvallisuutta lisätä varaamalla katutilasta aiempaa suurempi osa jalan- ja pyöräilylle sekä huolehtimalla väylien hyvästä kunnosta, myös talvisaikaan. Liikkuemisympäristön laatua on myös kaikkia käyttäjiä palvelevaa esteettömyys ja riittävän alhaiset nopeusrajoitukset, jotka lisäävät liikkumisen turvallisuutta ja liikkumisympäristön viihtyisyyttä.

Liikenneympäristöön liittyvien toimenpiteiden lisäksi tarvitaan viisaan liikkumisen ohjausta, opastusta ja markkinointia kaikille kaupunkilaisille. Tähän työhön kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma tarjoaa tietoa ja työkaluja kaikille kaupungin organisaatiossa toimiville ja asukkaille.

Linkki ohjelmaan: <https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=cc06b082-3bf6-4aa1-b15c-4f30ad5fcd6a>

Rovaniemi Liikkuu - Rovaniemen kaupungin liikuntaohjelma 2030

VISIO 2030: Rovaniemellä on Suomen monipuolisimmat liikuntamahdollisuudet.

MISSIO: Kuntalaisten fyysisen aktiivisuuden lisääminen ja liikunnanharrastamisen tukeminen

KESKEISET LINJAUKSET: Rovaniemen kaupunki luo monipuoliset mahdollisuudet arkiliikkuemiselle, liikunnan harrastamiselle ja urheilulle. Tavoitteet liikunnan lisäämisestä ja liikuntamahdollisuuksien kehittämisestä kirjataan kaikkia toimialoja ohjaaviin asiakirjoihin.

Liikkuemisvaikutusten arviointi saatetaan osaksi vaikutusarviointeja kaikkeen kunnan päätöksentekoon (ennakkovaikutusten arviointi). Kuntalaisten liikuntamahdollisuuksien edistämisen tulee tapahtua eri toimialojen

yhteistyönä. Keskitytään nykyistä enemmän liian vähän liikkuvien kuntalaisten aktivointiin.

Pyritään lisäämään Liikuntapalvelujen resursseja (määrärahat, henkilöresurssit). Kaupungin oma liikuntapaikkarakentaminen keskittyy laajojen käyttäjäryhmien tarpeisiin tarkoitettujen liikuntapaikkojen rakentamiseen (mahdollisuus valtionavustuksiin). Huippu-urheilun tukimuodot erotetaan kuntalaisten liikuntaedellytysten rahoituksesta.

Valmistelussa olevat ohjelmat

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Kuntien tehtävinä on edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä estää välitöntä ja välillistä syrjintää. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu

näiden tehtävien toteuttamiseksi. Siinä on kuvattu tiiviisti keskeisin lainsäädännöllinen tausta ja määritelty tavoitteet, toimenpiteet ja vastuutahot tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Lainsäädäntö ohjaa edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa kunnan kaikessa kuntalaisiin sekä henkilöstöön liittyvässä toiminnassa ja päätöksenteossa. Suunnitelmassa tasa-arvo ja yhdenvertaisuus määritellään sisältämään laajasti sekä sukupuolten että eri väestöryhmien välisen yhdenvertaisuuden ja se mahdollistaa esimerkiksi positiivisen erityiskohtelun sekä tarpeen mukaiset, kohtuulliset muutokset.

Suunnitelma on lausuntokierroksella syksyllä 2024.

Rovaniemen kaupunkistrategian hyvinvointitavoitetta toteuttavat toimenpidenostot:	Tavoitemittari(t)
<p>SIVISTYSLAUTAKUNTA</p> <ul style="list-style-type: none"> Terveellisen ruokailun tarpeen ymmärtämisen lisääminen. 	<p>Kouluruokadiplomien lisääminen kouluille, lähtötaso 5 ja tavoite 10.</p>
<p>HYVINVOINTILAUTAKUNTA</p> <ul style="list-style-type: none"> Tehdään toimiva yhteistyörakenne hyvinvointialueen kanssa Aktivoidaan liian vähän liikkuvia kuntalaisia. Lisätään Kaikukortin käyttöastetta. Edistetään eri ikäisten elintapaohjausta ja ikääntyneiden kulttuurihyvinvointia kunnan, Laphan ja paikallisten toimijoiden välisenä yhteistyönä. Kylillä järjestetään aiempaa enemmän kulttuuritapahtumia. 	<p>Kuntakohtaisten, kahdenvälisten HYTE-neuvottelujen määrä Laphan kanssa, lähtötaso 1 ja tavoitetaso 1</p> <p>Yhteensovitamme hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjelmatyötä kaupungin ja Laphan välillä, lähtötilanne 0=ohjelmat eivät keskustele keskenään, tavoite 1= yhteensovittamisesta on tehty suunnitelma</p> <p>Matalan kynnyksen liikuntaryhmien määrä, lähtötaso 80 ja tavoite 100</p> <p>Käyttöasteen lähtötilanne 50 ja tavoite 52</p> <p>Yhteiset kehittämissuunnitelmat Laphan ja paikallisten toimijoiden kanssa, lähtötaso 1 ja tavoite 2</p> <p>Kylien kulttuuritapahtumien määrä, lähtötaso 142 ja tavoite 150</p>

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

- Jatketaan Harrastamisen Suomen malli- ja Liikkuva koulu -toimintaa hankerahoituksella.

Osallistuvien koulujen määrä, lähtötaso 10 ja tavoite 25

Osallistuvien oppilaiden määrä, lähtötaso 2900 ja tavoite 6000

Harrastuskerhojen määrä, lähtötaso 103 ja tavoitetaso 105

ELINVOIMALAUTAKUNTA

- Kehitetään International Rovaniemi -hankkeen kautta vieraskieliselle työvoimalle kotoutumisen, asettautumisen työllistymisen ja yrittäjyyden palveluja.

Perustettavan International Rovaniemi - palvelupisteen käyntimäärä, lähtötaso 0 ja tavoite 300

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

- Ehkäistään tupakka- ja muiden vastaavien tuotteiden käytön haittoja ja edistetään niiden käytön lopettamista valvonnan keinoin.

Valvontatoimenpiteiden määrä, lähtötilanne 38 ja tavoite 41.